

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ

॥ ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸೀತಾಯಾಃ ಸದುಃಖಂ ವಚನಂ ಶ್ರೀರಾಮಂ ಪ್ರತಿ ತಸ್ಯಾಃ ಸಂದೇಶೋ
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಗಮನಂ ಸೀತಾಯಾ ವಿಲಾಪಶ್ಚ

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ದಾರುಣಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ಪರಂ ವಿಷಾದಮಾಗಮ್ಯ ವೈದೇಹೀ ನಿಪಪಾತ ಹ || 7.48.1 ||

ಸಾ ಮುಹೂರ್ತಮಿವಾಸಂಜ್ಞಾ ಬಾಷ್ಟಪರ್ಯಾಕುಲೇಕ್ಷಣಾ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದೀನಯಾ ವಾಚಾ ಉವಾಚ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ || 7.48.2 ||

ಮಾಮಿಕೇಯಂ ತನುರ್ನೂನಂ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ದುಃಖಾಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ಧಾತ್ರಾ ಯಸ್ಯಾಸ್ತಥಾ ಮೇಽದ್ಯ ದುಃಖಮೂರ್ತಿಃ ಪ್ರದೃಶ್ಯತೇ || 7.48.3 ||

ಕಿಂ ನು ಪಾಪಂ ಕೃತಂ ಪೂರ್ವ ಕೋ ವಾ ದಾರ್ಶೈರ್ವಿಯೋಜಿತಃ |
ಯಾಹಂ ಶುದ್ಧಸಮಾಚಾರಾ ತ್ಯಕ್ತಾ ನೃಪತಿನಾ ಸತೀ || 7.48.4 ||

ಪುರಾಹಮಾಶ್ರಮೇ ವಾಸಂ ರಾಮಪಾದಾನುವರ್ತಿನೀ |
ಅನುರುಧ್ಯಾಪಿ ಸೌಮಿತ್ರೇ ದುಃಖೇ ಚ ಪರಿವರ್ತಿನೀ || 7.48.5 ||

ಸಾ ಕಥಂ ಹ್ಯಾಶ್ರಮೇ ಸೌಮ್ಯ ವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ವಿಜನೀಕೃತಾ |
ಆಖ್ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಚ ಕಸ್ಯಾಹಂ ದುಃಖಂ ದುಃಖಪರಾಯಣಾ || 7.48.6 ||

ಕಿಂ ನು ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮುನಿಷು ಕರ್ಮ ಚಾಸತ್ಕೃತಂ ಪ್ರಭೋ |
ಕಸ್ಮಿನ್ ವಾ ಕಾರಣೇ ತ್ಯಕ್ತಾ ರಾಘವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 7.48.7 ||

ನ ಖಲ್ವದ್ಯೈವ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಜೀವಿತಂ ಜಾಹ್ನವೀಜಲೇ |
ತೃಜೇಯಂ ರಾಜವಂಶಸ್ತು ಭರ್ತುರ್ಮೇ ಪರಿಹಾಸ್ಯತೇ || 7.48.8 ||

ಯಥಾಜ್ಞಂ ಕುರು ಸೌಮಿತ್ರೇ ತೃಜ್ಯ ಮಾಂ ದುಃಖಭಾಗಿನೀಂ |
ನಿದೇಶೇ ಸ್ಥೀಯತಾಂ ರಾಜ್ಞಃ ಶೃಣು ಚೇದಂ ವಚೋ ಮಮ || 7.48.9 ||

ಶ್ವಶ್ರೂಣಾಮವಿಶೇಷೇಣ ಪ್ರಾಂಜಲಿಪ್ರಗ್ರಹೇಣ ಚ |
ಶಿರಸಾ ವಂದ್ಯ ಚರಣೌ ಕುಶಲಂ ಬ್ರೂಹಿ ಪಾರ್ಥಿವಂ || 7.48.10 ||

ಶಿರಸಾಭಿನತೋ ಬ್ರೂಯಾಃ ಸರ್ವಾಸಾಮೇವ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ವಕ್ತವ್ಯಶ್ಚಾಪಿ ನೃಪತಿಧರ್ಮೇಷು ಸುಸಮಾಹಿತಃ || 7.48.11 ||

ಜಾನಾಸಿ ಚ ಯಥಾ ಶುದ್ಧಾ ಸೀತಾ ತತ್ತ್ವೇನ ರಾಘವ |
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚ ಪರಯಾ ಯುಕ್ತಾ ಹಿತಾ ಚ ತವ ನಿತ್ಯಶಃ || 7.48.12 ||

ಅಹಂ ತ್ಯಕ್ತಾ ಚ ತೇ ವೀರ ಅಯಶೋಭೀರುಣಾ ಜನೇ |
ಯಚ್ಚ ತೇ ವಚನೀಯಂ ಸ್ಯಾದಪವಾದಃ ಸಮುತ್ಥಿತಃ || 7.48.13 ||

ಮಯಾ ಚ ಪರಿಹರ್ತವ್ಯಂ ತ್ವಂ ಹಿ ಮೇ ಪರಮಾ ಗತಿಃ |
ವಕ್ತವ್ಯಶ್ಚೈವ ನೃಪತಿಧರ್ಮೇಣ ಸುಸಮಾಹಿತಃ || 7.48.14 ||

ಯಥಾ ಭ್ರಾತೃಷು ವರ್ತೇಥಾಸ್ತಥಾ ಪೌರೇಷು ನಿತ್ಯದಾ |
ಪರಮೋ ಹ್ಯೇಷ ಧರ್ಮಸ್ತೇ ತಸ್ಮಾತ್ ಕೀರ್ತಿರನುತ್ತಮಾ || 7.48.15 ||

ಯತ್ತು ಪೌರಜನೇ ರಾಜನ್ ಧರ್ಮೇಣ ಸಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ |
ಅಹಂ ತು ನಾನುಶೋಚಾಮಿ ಸ್ವಶರೀರಂ ನರರ್ಷಭ || 7.48.16 ||

ಯಥಾಪವಾದಂ ಪೌರಾಣಾಂ ತಥೈವ ರಘುನಂದನ |
ಪತಿರ್ಹಿ ದೇವತಾ ನಾರ್ಯಾಃ ಪತಿರ್ಬಂಧುಃ ಪತಿರ್ಗುರುಃ || 7.48.17 ||

ಪ್ರಾಣೈರಪಿ ಪ್ರಿಯಂ ತಸ್ಮಾದ್ ಭರ್ತುಃ ಕಾರ್ಯಂ ವಿಶೇಷತಃ |
ಇತಿ ಮದ್ವಚನಾದ್ ರಾಮೋ ವಕ್ತವ್ಯೋ ಮಮ ಸಂಗ್ರಹಃ || 7.48.18 ||

ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಮಾದ್ಯ ಗಚ್ಛ ತ್ವಮೃತುಕಾಲಾತಿವರ್ತಿನೀಂ |
ಏವಂ ಬ್ರುವಂತ್ಯಾಂ ಸೀತಾಯಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ದೀನಚೇತನಃ || 7.48.19 ||

ಶಿರಸಾ ವಂದ್ಯ ಧರಣೀಂ ವ್ಯಾಹರ್ತುಂ ನ ಶಶಾಕ ಹ |
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಚ ತಾಂ ಕೃತ್ವಾ ರುದನ್ನೇವ ಮಹಾಸ್ವನಃ || 7.48.20 ||

ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮುಹೂರ್ತಂ ತಾಮಾಹ ಕಿಂ ಮಾಂ ವಕ್ಷ್ಯಸಿ ಶೋಭನೇ |
ದೃಷ್ಟಪೂರ್ವಂ ನ ತೇ ರೂಪಂ ಪಾದೌ ದೃಷ್ಟೌ ತವಾನಘೇ || 7.48.21 ||

ಕಥಮತ್ರ ಹಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ರಾಮೇಣ ರಹಿತಾಂ ವನೇ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತಾಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಪುನರ್ನಾವಮುಪಾರುಹತ್ || 7.48.22 ||

ಆರುರೋಹ ಪುನರ್ನಾವಂ ನಾವಿಕಂ ಚಾಭ್ಯಚೋದಯತ್ |
ಸ ಗತ್ವಾ ಚೋತ್ತರಂ ತೀರಂ ಶೋಕಭಾರಸಮನ್ವಿತಃ || 7.48.23 ||

ಸಮ್ಮೂಢ ಇವ ದುಃಖೇನ ರಥಮಧ್ಯಾರುಹದ್ ದ್ರುತಂ |
ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ಪರಾವೃತ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೀತಾಮನಾಥವತ್ || 7.48.24 ||

ಚೇಷ್ಟಂತೀಂ ಪರತೀರಸ್ಥಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರಯಯಾವಥ |
ದೂರಸ್ಥಂ ರಥಮಾಲೋಕ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ |
ನಿರೀಕ್ಷ್ಯಮಾಣಾಂ ತೂದ್ವಿಗ್ನಾಂ ಸೀತಾಂ ಶೋಕಃ ಸಮಾವಿಶತ್ || 7.48.25 ||

ಸಾ ದುಃಖಭಾರಾವನತಾ ಯಶಸ್ವಿನೀ
ಯಶೋಧರಾ ನಾಥಮಪಶ್ಯತೀ ಸತೀ |
ರುರೋದ ಸಾ ಬರ್ಹಿಣನಾದಿತೇ ವನೇ
ಮಹಾಸ್ವನಂ ದುಃಖಪರಾಯಣಾ ಸತೀ || 7.48.26 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||